

תוכן עניינים

1	פרק א': מבוא.....
5	פרק ב': שיק שסורב.....
5	1. הדין.....
6	2. כללי.....
6	3. מהו שיק שסורב - היקף ההגדרה והפרשנות.....
9	3.1 סיבה נוספת לסירוב.....
9	3.2 ביטול שיק.....
	3.3 במקרה הנדון לא הוכח שלמערכת היה יסוד סביר להניח כי היתה חובה על הבנק לפרוע את השיקים.....
10	4. שיק שסורב בהצגה ראשונה שלו ונפרע בהצגה נוספת, עצם פירעונו המאוחר אין בו כדי לגורעו ממניין השיקים לצורך ההגבלה.....
10	פרק ג': הגבלת חשבון והגבלת לקוח.....
13	1. כללי.....
13	2. חשבון מוגבל.....
14	2.1 לקוח מוגבל.....
17	2.2 לקוח מוגבל חמור.....
18	2.3 הטענה לקיומו של "הסכס מכללא" בין המבקש לבנק.....
22	2.4 דחיית הבקשה - שיהוי הניכר.....
23	2.5 טענות המבקש כי אסור לבנק לגבות עמלה בגין החזרת שיקים בחשבון שנכנס להגבלה - בקשה לייצוגית - נדחתה.....
23	2.6 סוף דבר.....
24	3. הסרת הגבלת חשבון.....
25	4. היותו של הלקוח מוגבל בעבר או בהווה, על-פי חוק שיקים ללא כיסוי, איננה יכולה להוות סיבה סבירה לסירוב של בנק לפתוח לו חשבון עובר ושב ביתרת זכות ללא מסגרת אשראי וללא אמצעי תשלום.....
25	5. לקוח מוגבל מיוחד.....
26	6. זיכוי סופי על שיק.....
27	7. גילוי זהות של מושך השיק.....
28	8. המועד להפקדת שיק.....
29	9. אשראי ללקוח.....
29	10. העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים - סעיף 15א לחוק - תיקון תשפ"א.....
29	פרק ד': ערעור.....
31	1. כללי.....
31	2. האם רשימת העילות לערעור שבסעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי היא רשימה סגורה או רשימה פתוחה?.....
33	

3	עיצוב ביצוע - סעד זמני - סעיף 10א לחוק	41
3.1	סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי אינו חל על המחאות אשר טרם הוגשו לפירעון בבנק	41
3.2	בית-המשפט הנותן סעד זמני בהליכים לפי חוק השיקים ללא כיסוי, אינו מוסמך להתנות את הסעד הזמני בהפקדת ערובה	42
3.3	בקשה להורות על עיצוב ביצוע	43
3.4	בקשה לעיצוב ביצוע - דחיית בקשה להורות על ביטול הגבלה על חשבון	44
3.5	בקשה לעיון חוזר בהחלטה הדוחה בקשת עיצוב ביצוע של פסק-הדין	45
3.6	בקשה להארכת עיצוב ביצוע - צו מניעה על עיצוב כניסת ההגבלה בחשבון לתוקף	46
3.7	בקשה להפחתת סכום ערבון שאינה מנומקת בטעם המקובל הנובע מהיעדר יכולת כלכלית, אלא בטענה לחוסר מידתיות בהשוואה להיקף הערעור	47
3.8	בקשת רשות ערעור על דחיית בקשת המבקש למתן סעד זמני שיורה על ביטול המגבלות שהוטלו על חשבון הבנק שלו	48
3.9	ערעור על דחיית ערעור שהוגש על-ידי המערערת לפי סעיף 10א(א) לחוק שיקים ללא כיסוי	49
3.10	ערעור על הגבלת חשבון הבנק ובקשה להורות על מניעת תחילת ההגבלה על-פי סעיף 10א לחוק, באופן דחוף - בקשה הלוקה בליקויים מהותיים	50
3.11	בקשה למתן צו לעיצוב ההגבלה במעמד המבקש בלבד, לפני קיום דיון בבקשה במעמד הצדדים	51
3.12	סעד זמני - סעיף 10א לחוק - דוגמאות	52
57	פרק ה': עילות הביטול	
1	כללי	57
2	הבנק סירב לפרוע את השיק מחמת טעות	57
3	הטענה כי יש לכלול טעות אנוש של בעל החשבון בגדר המונח טעות שבסעיף 10א(1) לחוק שיקים ללא כיסוי	60
4	יסוד סביר	61
5	מהו היסוד הסביר	64
6	אין במעשה או במחדל של צד שלישי כלפי בעל חשבון כדי ליצור יסוד סביר להנחה כי על הבנק לפרוע שיקים	70
7	זיוף חתימה על גבי המחאות	71
8	הפקדת שיקים בטעות על-ידי שותף לשעבר	72
9	בקשה להוצאת למעלה מ- 30 שיקים שסורבו, ממנין השיקים המסורבים	72
10	הסכמה להגדלת מסגרת אשראי באופן זמני	73

73	11. חשבון אשר לא מוגבל מכוח החוק
74	12. אין מסגרת אשראי מאושרת בחשבון
75	13. בקשה להורות לגרוע ממניין השיקים המסורבים
76	14. כיסוי יתרת החוב מייד עם היווצרותו
75	15. בקשה לביטול שני שיקים שהוצגו לפירעון - ספק שהחזיק בהם והציג אותם בטעות לפירעון
77	16. מסגרת אשראי לא מאושרת - שיקולי צדק במקרה של קריסת עסקו של אדם צעיר התומך במשפחתו הגרעינית ובהוריו
78	17. בקשה לביטול הגבלות בחשבון הבנק - הוכח נוהג מצד הבנק במשך כל התקופה של השיקים המסורבים
79	18. בקשה לגריעה של 3 שיקים שנגנבו
80	19. ערעור על הגבלת חשבון - קורבן למרמה ממכר תכשיטים - מסירת שיקים ללא מילוי המען
81	20. היעדר הכיסוי הדרוש בחשבון עקב מקרה טראגי
82	21. הגדלת מסגרת האשראי מעבר לזו הקיימת לפרקי זמן של ימים ספורים
83	22. סגירת חשבון בנק לבקשת המערערת
84	23. שימוש בשיק של החברה בניסיון להציל חברה אחרת מקריסה
85	24. התנהלות הבנק באופן המאפשר לחברה לחרוג מהחשבון
86	25. טענת זיוף חתימות בשיקים - נגר
87	26. עורך-דין - תשלום לעובדים לפני חזרת שיקים של לקוח
88	27. שיקים עבור עסקת ציוד שהוצגו לפירעון עקב שגגה מטעם צדדי ג' ...
89	28. נוהג מחייב בעקבות פריעה על 100 שיקים שנפרעו בכשישים מועדים שונים
90	29. האינטרס הציבורי הוא לאפשר לחברה פעילה המפרנסת לא מעט משפחות להתקיים ולא לקרוס
91	30. הערעור נגוע בליקויים שונים: המבקשת לא פירטה כראוי את השיקים שבגינם מוגש הערעור, ולא את פריטיהם. המבקשת לא פירטה באשר לכל אחד מהשיקים מה היו נסיבות הסירוב לגבי אותו שיק. המבקשת לא פנתה לבנק לפני שפנתה לבית-המשפט כנדרש בתקנות, וממילא לא צירפה פנייתה ותשובת הבנק לפנייה כנדרש. ליקויים אלו אינם רלוונטיים להכרעה בתובענה במקרה הנדון, בשל הטעמים לדחיית הבקשה לגופה
93	31. דחיית הטענה בדבר אי-משלוח הודעת הגבלה
94	32. בהיעדר התייצבות נציג הבנק לא ניתן היה אף לשמוע עדותו ביחס לטענת הבנק כי שלח למערער הודעות ממוכנות בקשר לצורך בהפקדת כספים למניעת סירוב השיק, טענה שלא הובאו לה תימוכין ממוסמכים בתשובת הבנק לערעור
94	

33. הגדלת מסגרת האשראי בחשבון נעשתה מעת לעת, באופן זמני ולאחר סיכום המבוסס על צפי הכנסות לחשבון. טענת המערער כי הבנק התיר לו לחרוג בחשבון ללא הגבלה וללא הסכמה, איננה מקובלת ואיננה עולה מהמסמכים 94

34. החזרת שיקים על-ידי הבנק בעבר היא כשלעצמה יכולה לסתור את טענת הלקוח, כי נוצר חוזה חדש בין הצדדים - העובדה, שהבנק הסכים בעבר לסטייה מעבר לאשראי המאושר אינה מלמדת, כשלעצמה, על חובה להמשיך לעשות כן בעתיד ולתמיד 95

35. על הצד המערער להביא כמות כה משמעותית של ראיות עד אשר יניעו את בית-המשפט לעקור הוראה חוזית כתובה ממקומה, ולקבוע כי חרף ההסכמים בכתב קיימו הצדדים וקיבלו עליהם בעל-פה או בהתנהגות חובה חוזית נוגדת שיסודה בדרך הפיננסית המקובלת אצלם ומתאפיינת בדפוס ברור היוצר הסתמכות אצל שני הצדדים 95

36. המערער בעל עסק שיפוצים, פתח חשבונו וזמן קצר לאחר מכן היה החשבון בחריגות, המחאות סורבו על-ידי הבנק, המערער טרח בחלק מהמקרים להפקיד כספים לפי בקשת הבנק לא לפני קבלת הודעות מהבנק ואף בחלוף המועד. מדובר בהתנהלות חוזרת של החשבון בניגוד לתנאיו ולא במקרה חד-פעמי. החלטת הבנק להטיל הגבלה על החשבון סבירה בנסיבות המקרה ואין מקום לביטולה לפי סעיף 10 לחוק 95

37. בית-המשפט סבר כי מקרה דנן נמנה עם המקרים בהם יש להורות על גריעת שתי ההמחאות מחמת שיקולי צדק 96

38. טענותיה של המבקשת בקשר לשיק הראשון ולשיק השלישי מתקבלות. טענותיה ביחס ליתר השיקים נדחית. אני סבורה כי המבקשת לא עשתה די, כמי שבעבר כבר הוגבלה, לוודא כי לא יימשכו בחשבונה שיקים בלא כיסוי ואין היא יכולה להלין על המשיב - שברוב המקרים פעל כדין 96

39. באשר לנושא פרשנותו של סעיף 10א(ג) לחוק הרי שהחלטו צריכה שתיעשה במשורה נוכח תכלית החוק והמאבק בשיקים ללא כיסוי 96

40. באין חולק כי חשבונו הפרטי של המערער שימש הלכה למעשה לצורך פעילות עסקית של החברה, ובאין חולק כי המערער על-אף ההתראות שניתנו לו המשיך בפעילות זו, הרי שיש לקבוע כי הבנק הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח קיומה של התנהלות בלתי-תקינה, שהצדיקה התנהלותו תוך סירוב לאשר העברות הכספים מן החשבון עסקי לחשבון הפרטי, וסירובו לפרוע שיקים שנמשכו לפקודת ספקי החברה 97

41. עיון בדפי החשבון מעלה כי אין מדובר במי שמפזרת שיקים ללא כיסוי באופן נרחב, אלא במי שפעילותה העסקית היא אכן פעילות ענפה, הכרוכה במשיכת שיקים רבים, כאשר מנגד דואגת המערערת לכיסוי השיקים, על-פי דפוס פעולה שככל הנראה הוסכם בינה לבין הבנק, בהפקדת כספים למחרת הצגת השיקים לפרעון או בתוך ימים בודדים לאחר מכן 97

42. טענתה של המערערת כי התנהגות הבנק בעבר יצרה התחייבות/הסכמה של הבנק לפרוע שיקים בחריגה ממסגרת האשראי איננה עולה בקנה אחד עם החוק והפסיקה והנטל המוטל על המערערת להוכיח את התקיימות אחד התנאים המנויים בסעיף 10(א) לחוק שיקים ללא כיסוי 98

43. משלא הוכח שהיה למערער יסוד סביר אובייקטיבי שקיים הסכם מחייב עם המשיב המאפשר בידיו לחרוג באופן קבוע ממסגרת האשראי הפורמאלית ולהשלים את הגירעון שנוצר בתוך זמן קצר הרי שיש לראות בהודעת ההגבלה אשר נשלחה אל המערערת כהיצמדות למסגרת האשראי ע"ס 10,000 ש"ח 99

44. במקרה דנן הוכיח המבקש שהסירוב לכבד את השיקים מקורו בטעות ולכן, בהתאם לסמכות ולעילה בסעיף 10(א)1 לחוק שיקים ללא כיסוי, בית-המשפט קיבל את הבקשה, ביטל את הבאת השיקים מושא הבקשה במניין השיקים המסורבים והורה על ביטול הגבלת החשבון 99

45. אף-על-פי שבחינה קונקרטית של יתרת החשבון במועד ההפקדה של כל השיקים בחשבון מעלה שבאותו מועד שבו הופקד כל אחד מהשיקים לא היתה יתרה מספקת, בית-המשפט מצא כי נכון וראוי יהיה להורות על גריעת השיקים ממניין השיקים המסורבים וזאת לאור דפוס הפעולה שהוכח, ולאחר שנמצא כי המערערת דאגה בפועל להעברת כספים לחשבון למחרת מועד הצגתם של השיקים שעליהם נסב הערעור 99

46. אכן התגבש בין המערערת למשיב נוהג שבעטיו היה למערערת יסוד סביר להניח שהבנק ימשיך לכבד שיקים שנמשכו מחשבונה חרף היעדר כיסוי מספיק, תוך שהוא נותן לה מעין "מסגרת זמנית" להפקיד כספים בחשבונה במועד סמוך לאחר מכן - קביעה זו רלוונטית לתקופה שקדמה להגבלת החשבון בפעם הראשונה בלבד 100

47. בית-המשפט השתכנע שהמערער אכן הפקיד לחשבונו, בימים הסמוכים להצגת השיקים ולהחזרתם, סכומים מספיקים לכיסוי השיקים שמשך, תוך החזרת החשבון למסגרת האשראי המאושרת 100

פרק ו': הבנק סירב לפרוע את השיק מחמת עיקול שהוטל על החשבון. 101

1. כללי 101

2. יישומו של סעיף 2א לחוק 101

3. היעדר אבחנה לסוגי העיקול 103

4. אבחנה בין סירוב על-פי סעיף 1 לחוק לזה שעל-פי סעיף 2א לחוק 104

5. סירוב לקבל שיקים בחשבון מעוקל בתיק הוצל"פ 106

6. שיקים שסורבו לכאורה בגלל עיקול שהוטל לטובת העירייה 107

פרק ז': נטל ההוכחה 111

1. כללי 111

2. גריעת שיק עשירי ממניין השיקים שחוללו - נטל ההוכחה 112

3. ערעור לביטול הגבלה שהוטלה על חשבון בנק - עסק לייצור ואספקת מוצרים בתחום ההידראוליקה-אי עמידה בנטל ההוכחה 112

פרק ח': הדרישה ליתן התראה	115
1. כללי	115
2. אי-קבלת ההתראה	115
3. שיק שנגנב - חתימה רק על-ידי מורשה חתימה אחד במקום השניים	121
4. ערעור על הגבלת חשבון בנק - גריעת 17 שיקים - היעדר חובה למשלוח התראה	122
5. הימנעות משליחת התראה אודות סירוב של שיקים	123
6. אי-עידכון בדבר שינוי כתובת למשלוח הודעות - דחיית הטענה בדבר אי-קבלת התראה	125
7. שיקים שנמסרו בטעות על-ידי רואה החשבון לפירעון - טענה בדבר אי-קבלת ההתראה	126
8. בקשה לצו ארעי, שעניינה בהתראה שקיבל בעניין הכרזתו "לקוח מוגבל חמור"	128
פרק ט': סדרי דין - תקנות שיקים ללא כיסוי (סדרי דין), התשמ"ב-1981	131
1. כללי	131
2. מקום השיפוט	134
3. בקשת ערעור	134
4. המשיב	135
5. צירופים לבקשה	135
6. מועד הגשת הבקשה	138
6.1 כללי	138
6.2 בקשה לסילוק ערעור מן הטעם שהוגש באיחור	139
7. תשובת המשיב	140
8. כתב תשובה של המבקש	140
9. סעד זמני	141
10. בעלי חשבון משותף	142
11. מבקש שותף	143
12. בקשה של מבקש שותף	143
13. תשובת משיב למבקש שותף	143
14. כתב תשובה של מבקש - שותף	143
15. הגבלה לנימוקים	143
16. עותקים	144
17. מעשה בית-דין	144
18. פיקדון לכיסוי הוצאות משפט	144
18.1 הדין	144
18.2 מחיקת ההליך בשל אי-הפקדת פיקדון	145
19. פיקדון להוצאות עד	146

146.....	20. אגרות.....
21. תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק) (חרבות ברזל) (הוראת שעה), התשפ"ד-2023.....	147.....
151.....	פרק י': הוצאת שיק ללא כיסוי בראי חוק העונשין.....
151.....	1. כללי.....
2. בקשה לקבלת נתונים בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 - אכיפה בררנית.....	151.....
3. היסוד העובדתי.....	155.....
4. היסוד הנפשי.....	156.....
5. החזקה הקבועה בסעיף 432(ג) לחוק העונשין.....	157.....
6. שיק לביטחון.....	159.....
7. התנהגות בנק - מסגרת אשראי.....	163.....
8. שמירת אחריות פלילית לפי חוקים אחרים.....	167.....
9. הגבלה במשיכת שיקים.....	167.....
169.....	פרק י"א: תמצית הלכות בתי-המשפט.....
1. הטענה כי הבנק איפשר חריגות ממסגרת למרות היעדר כיסוי מספיק.....	169.....
2. התשתית הראייתית הנדרשת.....	178.....
3. שיק שלא צויין בו תאריך.....	182.....
4. השאלה אם שטר לביטחון בלבד מהווה שטר לפי פקודת השטרות.....	182.....
5. האם שיק שסיחורו הוגבל בהסכם שבין המושך לנמשך יוצא מגדר "שיק שסורב".....?	184.....
6. האם שיק שסורב כשמדובר בשיק עצמי, שלא סוחר לצד שלישי, לא יכלל במניין השיקים לצורכי החוק.....?	184.....
7. סירוב הבנק לכבד שיקים - אימתי.....?	185.....
8. בטחונות.....	186.....
9. קיומו של פיקדון.....	188.....
10. בית-המשפט לא ייזקק לנימוק או לראיה שלא הוזכרו בבקשה, בתשובת המשיב או בכתב התשובה של המבקש או של המבקש השותף, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.....	188.....
11. טענה בדבר גריעת שיק שזוייף ממניין השיקים המסורבים.....	189.....
12. שיקים שנחתמו על-ידי אדם אחר אשר לא היה רשאי לחתום עליהם.....	190.....
13. סעד זמני.....	190.....
14. תקופת הסעד הזמני במניין תקופת ההגבלה.....	191.....
15. אשראי חוץ בנקאי.....	191.....
16. הדרך לתקיפת ההגבלה בחשבון.....	192.....

17. הגשת בקשה לערעור על-פי סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי מותנית בכך כי המבקש הינו לקוח אשר הוכרז כלקוח מוגבל או כלקוח מוגבל חמור.....	194
18. חוק שיקים ללא כיסוי חל גם על עמותה ללא כוונת רווח.....	196
19. ההליך הראוי להגשת בקשה במקרה שפלוני טוען כי לא היה מקום להגבילו באופן אישי לאור העובדה שלא היה בכוונתו להיות שותף בחשבון בנק שהוגבל.....	196
20. הטענה כי אישפוז של פלוני גרם לבעיה בחשבון הבנק.....	197
21. הטענה כי החובות מול הבנק נכון לאותו היום הוסדרו.....	198
22. טענה בדבר זמן הפירעון הרשום על השיק שבו היתה בחשבון יתרה מספקת לפירעון.....	199
23. מהו "היום הקובע" לצורך בדיקת שאלת החריגה מהמסגרת?.....	199
24. האם די בפניה מאוחרת של צדדים שלישיים, אשר הציגו השיקים לפירעון, בהודעה על ביטול ההצגה לפירעון, בכדי להצדיק את אי-סירובם של השיקים על-ידי הבנק, וזאת כאשר מצב החשבון, לכשעצמו, מצריך סירוב שכזה בהיעדר כיסוי?.....	200
25. הטענה בדבר האיום הטמון בהגבלת החשבון על עסקיה ועל קיומה של חברה.....	203
26. רק בעל החשבון רשאי לעתור לבית-המשפט לגריעת שיקים ממניין השיקים המסורבים שבחשבונו.....	204
27. המועד להגשת ערעור על-פי סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי.....	205
28. אין להיזקק לסעד אקדמי גרידא שאין בו להכריע בסכסוך האמיתי ולהביא לקיצו.....	205
29. ההליך על-פי סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי הינו הליך מיוחד, אין מקום לכרוך יחדיו הליך בסדר דין מיוחד, ביחד עם תביעות אחרות.....	208
30. טענת המערער כי נגנבו ממנו פנקסי השיקים.....	208
31. הטענה כי כספים אמורים לעבור לחשבון הבנק ועל-כן נוצר אצל בעל החשבון יסוד סביר להניח שהיה על הבנק לפרוע את השיקים.....	210
32. הליכי הערעור ועיכוב ההגבלה אינם מקנים ללקוח "חסינות" מפני סירוב שיקים נוספים.....	211
33. הטענה כי נפל פסול מהותי בהודעת ההגבלה.....	211
34. שאלה היא אם ראוי לראות בהכרעת בית-משפט לפי חוק שיקים ללא כיסוי מעשה בית-דין המחייב את הצדדים גם בהליכים אזרחיים אחרים שביניהם - שאלה זו נשארה בצריך עיון.....	212
35. הגבלת חשבון שלא כדין וללא סיבה מוצדקת.....	213
36. על רקע העובדה ששיקים רבים סורבו בחשבון לאחר הגשת הודעת הערעור הפך הערעור תיאורטי מבחינה מעשית, במובן זה שהחלטה זו לא תשפיע על הגבלת החשבון.....	217

37. ערעור לפי סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי, יוגש לבית-משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא סניף הבנק שעליו נמשך השיק נושא הערעור, ושהוא הקרוב ביותר לסניף הבנק.....	219
38. המערער הרי הסכים לסגירת החשבון, הודה שחתם על בקשת הסגירה ואף קבל ארכה להתארגנות.....	220
39. האם ניתן לעתור בבקשה לביטול שיקים ממניין השיקים שסורבו, שלא על דרך הגשת ערעור לפי סעיף 10 לחוק?.....	222
40. קבלת הערעור בהיעדר התנגדות מטעם המשיב.....	224
41. הערעור היה כללי ללא פירוט נסיבות סירוב כל שיק ושיק ומצב החשבון בכל זמן נתון. אין להסתפק בהפניה כללית לדפי חשבון.....	224
42. נסיבות אלה המערער היה רשאי להסתמך על החלטת המשיב בהיותו המסמך הקובע בכל הקשור למסגרת האשראי.....	228
43. המערער לא הוכיח קיומה של עילה לגריעת אף אחד מן השיקים נשוא הערעור ממניין השיקים המסורבים בחשבונו.....	231
44. העובדה שהמשיב היה נכון בעבר לסטות ממסגרת האשראי המוסכמת אינה מחייבת ואף אינה מלמדת, כשלעצמה, על חובה לעשות כן בכל עת גם בעתיד וללא כל הגבלה.....	233
45. כאשר מתברר שלקוח סיכם עם צד ג' ששיק לא יוצג כלל ומכלכל צעדיו בחשבון בהתאם, ומתברר שהשיק הוצג בניגוד להסכמה שכזו, אין זה צודק להותירו במניין השיקים לצורך הגבלת החשבון.....	240
46. השיקים סורבו על פני תקופה של 9 חודשים וביחס לסכומים משתנים באופן שכאמור אינו עולה בקנה אחד עם טענתם של המערערים.....	241
47. ברי שלא די בהיעדר התנגדות מצד המשיב כדי לקבל את הערעור. השאיפה למנוע משיכת שיקים שאין להם כיסוי מבטאת אינטרס ציבורי, האינטרס להקפדה על שמירת מסגרת אשראי והצבת רף גבוה של שמירה על מוסר תשלומים במשק.....	246
48. הודעתו של הבנק על העברת החוב לטיפול משפטי, גם אם יש בה משום הפעלת לחץ כלכלי של ממש, אינה בגדר איום לא לגיטימי והיא לא חורגת מ"כללי המשחק" המקובלים.....	251
49. נוכח התעלמות המבקשת מהתראות הבנק ניתן לקבוע כי היתה יכולה לצפות כאפשרות הממשית הן סירובם של שיקים שמשכה והן סגירת החשבון בשל ההתנהלות הבלתי-תקינה שיוחסה לה.....	260
50. הטענה כי היה על המשיב לזכות את החשבון בגין שיקים שהופקדו מיידי, ובלא להמתין 3 ימי עסקים עד לאישור סופי שנפרעו - דחייתה.....	265

51. מוטב יעשו הבנקים באם ינקטו משנה-זהירות בכל עת בה יידרש הדבר ויבהירו ללקוחותיהם באמצעות ערוצי התקשורת הזמינים עמם, באופן נהיר, חד וסדור, כי אין בנקיטת צעד נקודתי כאמור, ככל שנקט בפועל על-ידי הבנק, משום יצירת הסכס או חובה מצד הבנק לפעול באותו אופן גם בהמשך.....	268
52. על-מנת לקבוע דבר קיומו של "נוהג", יש צורך בהצגת נתונים רחבים מאלו אשר באו לידי ביטוי מדפי החשבון.....	276
53. משהוכח, כעולה מהראיות שצורפו בפני בית-משפט, כי אכן התראה נשלחה, גם אם זו לא נתקבלה אצל המבקש, בהנחה שזו לא התקבלה, אינה מהווה עילה להבאת שיק במניין השיקים שסורבו.....	279
54. מעיון בטענות הצדדים מתברר שאין ממש בטענה בכל הנוגע לשיק הראשון, שכן יתרת החוב בחשבון היתה גדולה בהרבה ממסגרת האשראי, ולכן הטענה לעניין השיק הראשון נדחית.....	282
55. "הכרזה על שעת חירום" - מבצע "צוק איתן".....	284
56. כאשר נוצר "דפוס התנהלות" ביחסים שבין בנק ללקוח, המאפשר כיבוד שיקים חרף חריגה ממסגרת האשראי, הרי שבעת שהבנק מחליט "לסגור את הברז" ולא לאפשר עוד חריגות כאלה בדרך של הקצאת אשראי נוסף על-מנת לאפשר את כיבוד השיקים, עליו ליתן התרעה מתאימה למערער ולא להעמידו בפני "שוקת שבורה".....	291
57. מאישור נציג הבנק במועד הדיון עולה כי הבנק עצמו אישר כי התגבש או נוצר נוהג לפיו הבנק נוהג לכבד חיובים גם כאשר הכספים מופקדים לאחר הצגת החיוב לפירעון באופן שנוצרה מעין מסגרת אשראי כפויה.....	294
58. משהוגשו ראיות לפיהן הצגת השיק נבעה מטעות של המל"ל, ולא ממחדל של המערער, יש מקום לקבל את הערעור ולגרוע את השיק מהשיקים שסורבו.....	299
59. בהתאם להוראה 325 של המפקח על הבנקים, מחוייב תאגיד בנקאי שלא לאפשר חריגה ממסגרת האשראי שאושרה, ברם לפי סעיף 8 בהוראה זו רשאי תאגיד בנקאי שלא ליישם את ההוראה בחריגות בסכומים שלא יעלו על 1,000 ש"ח, ובהתאם לתיקון מיום 25.11.14 - 2,000 ש"ח.....	301
60. גם אם התנהלו אצל המשיב מספר חשבונות של המערערים - עדיין היה עליהם לדאוג כי בכל חשבון וחשבון בנפרד יהיה כיסוי מלא לשיקים שהוצגו לפירעון, ואם לא נהגו כן - אין להם להלין אלא על עצמם.....	306
61. בקשה למתן צו לעיכוב כניסה לתוקף של ההגבלה במעמד המבקש בלבד.....	312
62. גריעת ארבעה שיקים.....	313
63. ערעור על-פי סעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי בגין הכרזת המבקשת כלקוחה מוגבלת, והגבלת חשבונה בבנק.....	314
64. בקשה לגריעת עשרה שיקים שסורבו בחשבון.....	315
65. בקשה להורות על מניעת תחילת ההגבלה - החזרה של 17 שיקים.....	316

66.	בקשה להורות על מניעת תחילת ההגבלה על-פי סעיף 10א לחוק	317.....
67.	בקשה לגריעה ממניין השיקים המסורבים - בעל תחנת טוטו	318.....
68.	בקשה לביטול הבאת שיקים אשר סורבו בחשבון הבנק ממניין השיקים המסורבים על-ידי בנק ישראל - חברה העוסקת בתחום תשתיות חשמל בענף הבניה למגורים	319.....
69.	11 שיקים המסורבים בחשבון בשל אי-כיסוי מספיק - חברה לתכנון וביצוע פרויקטים	320.....
70.	בקשה לגריעת 2 שיקים מתוך 10	321.....
71.	עתירה לגריעת 3 שיקים	323.....
72.	בקשה להורות על גריעת שיקים - פעילות בחשבון על-ידי אחד מחסידי הרב	324.....
73.	ערעור על הגבלת חשבון לאחר סירוב ל- 11 שקים	325.....
74.	אי-צירוף פנייתו של המבקש אל המשיב בבקשה לבטל את השיקים	326.....
75.	סוכנת ביטוח - זיכוי בגין החזרת החיוב רק לאחר 3 ימי עסקים	326.....
76.	שיקים אשר לא כובדו כאשר כולם הוצגו לפירעון על-ידי צדדים שלישיים לאחר שהחשבון נסגר	328.....
77.	עתירה לגרוע 35 שיקים מתוך 43 שסורבו - חברת מיגון ואיתור רכבים	329.....
78.	פיזור עשרת השיקים שסורבו, על פני תקופת זמן של כארבע חודשים	330.....
79.	הפקדת כספים יום למחרת מועד הצגת השיק לפירעון - בעלת עסק לטיפול בריאות ויופי	331.....
80.	סירוב ל- 4 שיקים בסך כולל של 1,800 ש"ח	332.....
81.	הודעה במסרון הדורשת להגיע ולהסדיר את יתרת החובה בבנק	333.....
82.	סירוב לפרוע שיקים במהלך תקופה של פחות משנים עשר חודשים	334.....
83.	הערעור על 7 שיקים שסורבו - אי-צירוף כל אסמכתא המעידה על תשלום סכומי השיקים לנמשכים	335.....
84.	אי-הגשת תגובה לבית-המשפט כזניחת הערעור	336.....
85.	בקשה למתן צו מניה זמני למניעת תחולת הגבלה - הליך של בקשה לביטול הבאת 9 מהשיקים במנין השיקים שסורבו לצורך הגבלת החשבון	338.....
86.	ערעור על דחיית 16 שיקים - מנהל עסק של חנות אופנה	338.....
87.	אי-הגשת ערעור מתוקן	341.....
88.	עתירה לגרוע מרשימת שיקים מוגבלים 16 שיקים אשר סורבו	342.....
89.	ערעור על הגבלת חשבון - מצב כרוני של חריגה מאשראי	343.....
90.	האם אי-הכיבוד של 13 ההמחאות היה כדין?	344.....
91.	בקשה לגרוע 8 שיקים ממניין השיקים המסורבים	345.....
92.	בקשה לגרוע ממניין השיקים המסורבים 9 שיקים - ניהול תזרים מדויק	346.....

93. בקשה למתן פסק-דין - מה היה נושא ההסכמה שנתן ב"כ המערער לאורכה שהתבקשה על-ידי הבנק?	347
94. כמה שיקים נותרו במניין השיקים שסורבו בתקופה הרלוונטית הנבחנת?	348
95. האם נפל פגם בהתנהלות הנתבעים באי שחרור הפיקדון במועד בו ביקשה התובעת לעשות כן?	349
96. בקשה לסילוק על-הסף - היוותרות 15 שיקים לו הבקשה תתקבל.....	351
97. בקשה לגריעת שלושה שיקים.....	353
98. הסתרה מבית-המשפט של צו מניעה זמני במעמד צד אחד.....	354
99. סירוב ל- 35 שיקים בשני חשבונות במהלך שנה.....	355
100. בקשה לסילוק על-הסף מן הטעם שמדובר בערעור מוקדם.....	356
101. האם חובה על הבנק לכבד שיקים לאחר סגירת החשבון מכוח הסכם עם המבקש?	357
102. בקשה לגריעת כל השיקים בגינם הוטלו הגבלות על חשבונותיהם - חברות פרטיות, העוסקות בייזום ובניית פרויקטים בתחום הנדל"ן.....	358
103. בקשה לביטול פסק-דין - איחור בהגשה	359
104. גריעת שיקים שנגנבו וחתימה עליהם זוייפה	360
105. ערעור על סירוב לכבד שיקים - אין כל אינדיקציה לקשר ממשי בין הפגיעה בתאונה לבין סירוב השיקים.....	362
106. האם הוספת השיקים שסורבו לאחר שהתובע הודיע על רצונו לסגור את חשבון הבנק, אל רשימת השיקים שהביאו להגבלת חשבון, נעשתה כדין?	364
107. האם הערעור יהפוף לתיאורטי שכן גם אם יגרע שיק, יהיה מניין השיקים המסורבים - 12, כלומר, גדול מ- 10? חברה העוסקת במתן שירותי הסעות והובלות.....	366
108. סירוב ל- 59 שיקים בחשבון בית-החולים	368
109. בקשה למתן צו עשה זמני או לעיכוב הגבלה על חשבון.....	369
110. הגבלה שהוטלה על חשבון המתנהל אצל בנק ערבי ישראלי - אשראי נוסף לצורך שיפוצים.....	371
111. בקשה לגריעת 64 שיקים מרשימת 73 השיקים המסורבים מחשבון עמותה.....	372
112. ערעור על החלת הגבלה על חשבון ללא מסגרת אשראי	374
113. חשבון מוגבל.....	376
114. בקשה לעיכוב ביצוע הגבלה.....	377
115. צו מניעה	377
116. 36 שיקים שסורבו	377
117. טענות המבקש כי אסור לבנק לגבות עמלה בגין החזרת שיקים בחשבון שנכנס להגבלה - בקשה לייצוגית - נדחתה	378
118. ביטול הגבלה בחשבון והנפקת פנקס שיקים.....	379

119.	האם להתיר לחייבת לעשות שימוש בשיקים לצורך שכירות דירה?.....	379
120.	פרסום ההגבלות יש בו כדי לגרום נזק למבקשת שכן לא תוכל לנהל עסקיה.....	380
121.	בקשה לביטול הגבלה שהוטלה על חשבון החברה בבנק ישראל.....	380
122.	נזק הבלתי-הפיך - לא קיימת הצדקה לעיכוב ביצוע ההגבלה.....	381
123.	בקשה למתן צו לעיכוב כניסה לתוקף של ההגבלה במעמד המבקש בלבד, לפני קיום דיון בבקשה במעמד הצדדים.....	381
124.	טענה לאכיפה בררנית.....	381
125.	הנטל מוטל על המבקשת להוכיח הסכם מכללא.....	382
126.	צו עד לקיום הדיון.....	383
127.	מניעים זרים של בנק.....	383
128.	העילות בחוק לגריעת שיקים.....	384
129.	ביטול פסק-דין שניתן בהיעדר התייצבות.....	384
130.	תנאי להגשת הערעור ובלעדיה דינו להידחות.....	385
131.	נזק שעלול להיגרם למבקש אם לא תעוכב ההגבלה.....	385
132.	הימנעות מתחילת הגבלת חשבון הבנק.....	386
133.	סעיף 10 (א) לחוק קובע חמש עילות לבקשה לגריעת שיקים מרשימת שיקים אשר סורבו.....	386
134.	אין מקום לבחון את נזקו של מבקש הסעד הזמני מול הנזק, שייגרם לבנק.....	386
135.	השיקים נשוא הערעור סורבו כדין.....	386
136.	אין בטענות המבקש להקים תשתית ראייתית לכאורית מינימאלית, המבססת סיכוי סביר לקבלת הערעור.....	387
137.	גריעת המחאות מהודעת ההגבלה - בהתאם לסעיף 10 לחוק רק לקוח מוגבל רשאי לבקש זאת.....	387
138.	"ייסוד סביר".....	388
139.	פיזור שיקים שסורבו על0פני תקופת זמן ארוכה של כמעט שנה.....	388
140.	המערער לא עמד בנטל להוכיח כי נוצר הסכם מכללא העולה כדי יסוד סביר להניח שלמשיב היתה חובה לכבד את השיקים המסורבים.....	389
141.	אי-מתן צו ארעי, עלול לגרום למבקש נזק מידי.....	390
142.	לא הוכח שמשבר הקורונה אירע כתוצאה מפעילות חבלנית עוינת ולא הוכח שהשר הכריז על מצב חירום. על-כן גם באופציה לא ניתן להשתמש במקרה שלפנינו לצורך גריעת שיקים מרשימת השיקים שסורבו.....	390
143.	סעיף 10(א) לחוק השיקים מגדיר את העילות לגריעת שיקים.....	391
144.	בקשה לסעד זמני בהתאם לסעיף 10א לחוק.....	391
145.	שאלת התקיימות, או אי-התקיימות עילה ערעורית כלשהיא לפי סעיף 10א לחוק.....	391
146.	חריגה ממסגרת האשראי.....	392

147.	צו במעמד אחד לפיו ימנע המשיב מלהגביל את חשבון המבקשת עד גמר ההליכים בתיק העיקרי	393.....
148.	דחיית הבקשה - שיהוי הניכר	393.....
149.	לא הוכח שלמערכת היה יסוד סביר להניח, כי היתה חובה על הבנק לפרוע את השיקים	394.....
150.	הנטל הוטל על הנתבע לסתור טענת אחיזה כשורה	394.....
151.	לא הוכח הסכם מכללא בין המערערת לבין הבנק	395.....
152.	למערער לא היה כל יסוד סביר להניח שהיתה חובה על הבנק לפרוע את השיקים	396.....
153.	חשד להלבנת הון - סירוב לתת שירות	396.....
154.	חריגה ממסגרת האשראי	397.....
155.	במקרה הנדון התנהלות הבנק, שבא לקראת המבקשים, לא עלתה כדי יצירת הסכם שבהתנהגות מחייב בין הצדדים, המשנה מההסכם שבכתב שבין הצדדים	397.....
156.	אין חובה על הבנק להקצות למשיב מסגרת אשראי כלשהיא	398.....
157.	חילול המחאות - הוצאות משפטיות	398.....
158.	טענת המערערת כי היה קיים נוהג, לפיו היא היתה רשאית להיות בחריגה של עד 7,000 ש"ח מעבר למסגרת האשראי לא הוכחה, ואף נוגדת את הדין	399.....
159.	אופן ניהול החשבון	399.....
160.	הטענה לקיומו של "הסכם מכללא" בין המבקש לבנק	400.....
161.	המערער תיקן את התנהלותו ויש לגרוע את השיקים ממניין השיקים על-פי החוק	400.....
162.	הבקשה לוקה בליקויים מהותיים אשר מצדיקים דחייתה על-הסף	401.....
163.	הוספת ראיות	402.....
164.	שינוי מדיניות - דחיית המחאות	402.....
165.	בקשה של המערערת לפסוק לו הוצאות בתובענה	403.....
166.	סירוב שיקים	403.....
167.	מאחר והמבקש טען למעין הסכם והוא לא קיים את חלקו בהסכם אזי לא ניתן לומר כי היה לו יסוד סביר להניח כי הבנק יכבד את אותם שיקים	404.....
168.	שלושה ניסיונות מטעם הבנק להסדר חוב	404.....
169.	סירובו של הבנק להפקדות מזומנים מחשש להלבנת הון	405.....
170.	התקיימה העילה הקבועה בסעיף 10(א)(3) לחוק שיקים ללא כיסוי, עליה התבססה המערערת בערעורה, המצדיקה גריעת המחאות נשוא הערעור ממנין השיקים המסורבים	405.....
171.	משיכת שיקים הגורמת לחריגה	406.....

172.	החריגה ממסגרת האשראי בחשבון ניתנה למערער על-סמך כוונתו לכסות את כל יתרות החובה בחשבונותיו.....	406
173.	לא עומדת הזכות להגיש ערעור בהתאם לסעיף 10(א) לחוק.....	407
174.	לא עומדת למערער ההגנה מכוח סעיף 10(א)(2) לחוק.....	408
175.	השיקים סורבו כדין.....	408
176.	השיקים סורבו בגין אי-כיסוי מספיק והבנק פעל כדין.....	409
177.	מטרתו של סעד זמני היא להבטיח זכות לכאורה במהלך ההליך המשפטי המתנהל לשם בירורה, את קיומו התקין והיעיל של ההליך, או את ביצועו הראוי של פסק-הדין.....	409
178.	האם הסעד הזמני שניתן בערעורי שיקים פועל למפרע או שהוא רק צופה פני עתיד?.....	409
179.	בניגוד להוראת תקנה 4(3) לתקנות שיקים ללא כיסוי (סדרי דין) לא צורפו על-ידי המערערת לערעורה, העתק מפניות נטענות של המערערת אל הבנק בבקשה לבטל את השיקים נשוא הערעור ממניין השיקים המסורבים ותשובת הבנק לפניות אלה. פניה כזאת מהווה תנאי להגשת הערעור ובלעדיה דינו להידחות על-הסף.....	412
180.	בית-משפט הדין בבקשה לסעד זמני בהתאם לסעיף 10א לחוק שיקים ללא כיסוי, יבחן את סיכויי ההליך העיקרי וכן יערוך מאזן נוחיות, בהצבת השאלה האם למבקשת ייגרם נזק מהענקת הצו.....	412
181.	אי-החזרת שיק אקראית כזו או אחרת, כאשר מוחזרים שיקים אחרים אינה יוצרת נוהג המזכה את ביטול ההגבלה. משראה המערער כי שיקים אחרים הוחזרו לו, לא היה לו יסוד להאמין במועדים המאוחרים יותר כי שיקים החורגים ממסגרת אשראי יכובדו על-ידי הבנק, וממילא לא היה מקום למושכם. ממילא, הדוגמאות המוזכרות אינן יוצרות כל נוהג.....	412
182.	תקנה 8 לתקנות שיקים ללא כיסוי (סדרי דין) מעניקה לבית-המשפט שיקול-דעת נרחב בהוצאת סעד זמני, ובסמכותו לתת "הוראות ככל שיראה לו". ניכר כי בית-משפט קמא בחן את הבקשה ונימוקיה ואת תצהירו של מנהל המבקשת ולא מצא כי מתמלאים התנאים למתן סעד זמני, כאשר עיקר ההחלטה עוסקת בסיכויי הערעור, בשיקולים הקשורים בהתנהלות המבקשת ובהיעדר מסמכים התומכים בטענותיה, כך שלא נמצאו ראיות מספיקות לסף הנדרש למתן סעד זמני.....	413
183.	נוכח נסיבותיה המיוחדות של המערערת (מצבה הרפואי והיותה נפגעת פעולות איבה), בשים-לב לקשיים להם נקלע עסקה של המערערת על רקע מצב החירום שהוכרז במדינה והמלחמה המתמשכת, לאור הצהרתה של המערערת כי אין ולא תהיה לה כל טענה או דרישה כלפי הבנק בגין סירוב השיקים, לפני משורת הדין ומשיקולי צדק בית-המשפט נעתר לבקשת המערערת והורה על גריעת ארבעת השיקים המפורטים בבקשה.....	413

184. המבחן לקיומו של "יסוד סביר להניח" הוא משולב: נדרשת הנחה סובייקטיבית של הלקוח המסויים שחשבונו הוגבל אשר נבחנת לפי אמות-מידה אובייקטיביות, כאשר המבחן האובייקטיבי הוא שאלה שבדין.....413

185. לקוח מוגבל או מוגבל חמור רשאי לבקש מבית-משפט שיבטל הבאת שיק במניין השיקים שסורבו בהתקיים אחת מששת המקרים הבאים: מחמת טעות של הבנק, מחמת עיקול, כאשר ללקוח היה יסוד סביר להניח שהייתה חובה על הבנק לפרוע את השיק - אלו שלוש העילות המקוריות.....414

186. סעיף 6 לחוק מתמקד בשבע עילות שבגינן רשאי בית-המשפט לבטל הבאת שיק במניין השיקים שסורבו על-ידי תאגיד בנקאי אשר העיקריות שבהן הינן טעות, עיקול ויסוד סביר של הלקוח להניח כי חובה על הבנק לפרוע את השיק.....414

187. בצדק טען המערער כי נדרש לגרוע את השיקים שסורבו ביום 30.10.23 - תקנה 1(א) לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק) (חרבות ברזל) קבעה במפורש כי שיקים, שניתנו בטווח הזמנים שבין יום 07.10.23 לבין יום 31.10.23 ייגרעו ממניין השיקים המסורבים.....414

188. המערערים טענו כי מלשון תקנה 5 עולה כי נדרשת הוכחת המצאה של מכתב ההגבלה, ולא ידיעה, ועל-כן משלא הוכח מועד ההמצאה בפועל אין מקום לדחות את ערעורם על-הסף.....415

189. מטרת החוק היא להתמודד עם הבעיה של פיזור שיקים ללא כיסוי, על-ידי מניעת מי שעשרה שיקים שלו סורבו על-ידי הבנק מלהמשיך ולפזר שיקים ללא כיסוי בשנה שלאחר המועד בו סורב השיק העשירי.....415

190. בית-המשפט לא קיבל טענות המערערת כי ההגבלה נעשתה שלא כדין, משום שחוללו לפחות 10 שיקים כדין.....415

191. סמוך למועד, שבו הוחזרו השיקים האמורים בהיעדר כיסוי, הופקדו בחשבונה של המערערת כספים די הצורך, כך שלא הייתה חריגה במסגרת האשראי.....416

192. מסגרת האשראי שהוקצתה למערערת עמדה על הסך של 40 אלף ש"ח. שיקים, שחרגו ממסגרת זו, לא כובדו בהיעדרו של כיסוי מספק - בנסיבות המקרה נמצא מקום לגרוע מרשימת השיקים שחוללו שלושה שיקים זאת, משום שסמוך למועד ובו הוחזרו השיקים הללו בהיעדר כיסוי, הופקדו בחשבונה של המערערת כספים די הצורך. לא הייתה חריגה מהמסגרת שניתנה, או שהחריגה הייתה בשקלים בודדים.....416

193. מתן הוראת הביטול לגבי שיק שכבר הוצג לפירעון, כפי שהתרחש במקרה דנן אינו מעלה או מוריד לעניין החוק, לאור הסיפא של הגדרת "שיק שסורב" בסעיף 1 של החוק - במקרה הנדון הצגת השיק לפירעון בוצעה ביום 13.04.23 והוראת הביטול ניתנה לאחר מכן ביום 14.04.23.....416

194. ככלל, הטעות שבה עוסק סעיף 10(א) לחוק, ואשר עשויה להצדיק גריעת השיק מרשימת השיקים שסורבו, הינה טעות טכנית של המשיבה בעת הפקדת השיק. פרשנות לפיה כל טעות עלולה להביא לביטול הכללת השיק במניין השיקים שסורבו אינה עולה בקנה אחד עם תכלית החוק, גורמת לאי-וודאות כלכלית, ועלולה לפגוע באינטרסים אותם מבקש לקדם החוק.... 417